

Samenwerkingsverband Primair Passend Onderwijs van alle scholen en schoolbesturen voor basisonderwijs en speciaal (basis) onderwijs in de Gemeenten Emmen en Borger-Odoorn

ONDERSTEUNINGSPLAN PASSEND ONDERWIJS¹

Vragen en antwoorden

Wat draagt een Ondersteuningsplan bij om kinderen die dat nodig hebben passende ondersteuning op school te geven? Wat draagt het bij aan een plek op school die past bij de kwaliteiten en mogelijkheden van die kinderen? In dit informatiebulletin gaan we in op wat een Ondersteuningsplan is, wat het voor de leerlingen en voor de scholen kan betekenen, en hoe het tot stand komt. Daarvoor beginnen we bij het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs.

Wat is een Samenwerkingsverband Passend Onderwijs?

Scholen hebben een zorgplicht voor hun leerlingen. Dat houdt in dat zij elk kind maatwerk moeten bieden: een onderwijsplek die bij dat kind past. Daarbij hebben sommige kinderen extra ondersteuning nodig. De school is hiervoor verantwoordelijk. Om deze zorgplicht goed in te kunnen vullen, werken scholen voorbasisonderwijs en speciaal (basis) onderwijs samen in een Regionaal Samenwerkingsverband Passend Onderwijs. Het Ondersteuningsplan is van dit Samenwerkingsverband.

Wat is een Ondersteuningsplan?

In een Ondersteuningsplan (OP) geeft het Samenwerkingsverband (SWV) kaders aan; geen concrete plannen, dat doen de scholen zelf. Binnen de kaders geven de scholen vorm en inhoud aan hun plannen voor (extra) hulp en ondersteuning voor leerlingen. Dit moeten plannen zijn die goed aansluiten bij de kenmerken en de sterke punten van die scholen. Deze plannen vind je in het Schoolondersteuningsprofiel en het Schoolplan van elke school, waarover verderop meer.

Het Samenwerkingsverband reikt dus met haar Ondersteuningsplan de bouwstenen aan voor de Basisondersteuning, de basisondersteuning plus en de extra ondersteuning. Ook staat er in hoe we voort wil bouwen op wat al bereikt is, welke nieuwe accenten we gaan leggen, en wat we in de komende jaren willen bereiken.

Wat is Basisondersteuning?

Voor iedere leerling die extra ondersteuning nodig heeft en waarvoor middelen van het Samenwerkingsverband gebruikt worden, wordt op de school zelf een Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) gemaakt (de opvolger van het handelingsplan). Hierin wordt aangegeven wat

¹ Dit informatiebulletin is de publieksversie van het Ondersteuningsplan 2018–2022 van de Stichting Samenwerkingsverband 22-02 Primair Onderwijs. De originele versie van ons Ondersteuningsplan inclusief de bijlagen, is te vinden op www.swv2202.nl.

het verwachte uitstroomniveau van deze leerling is; waar staat de leerling aan het eind van de basisschool of speciale (basis) school. Vervolgens kan bekeken worden welke extra ondersteuning daarbij nodig is. Ondersteuning waar geen aparte of extra indicatie voor nodig is. En om te kunnen zien of een school die extra ondersteuning kan bieden, komt het Schoolondersteuningsprofiel (SOP) op tafel. Hierin staat beschreven welke ondersteuning die school kan bieden in de basisondersteuning en de basisondersteuning plus en voor het speciaal (basis) onderwijs in de extra ondersteuning. Wat elke school in het Samenwerkingsverband minimaal moeten kunnen bieden, is de door alle aangesloten schoolbesturen vastgestelde Basisondersteuning (BO).

Wat is een Schoolondersteuningsprofiel?

Scholen verschillen van elkaar en dus kan de ondersteuning ook verschillen per school. Dit is onder andere afhankelijk van de mogelijkheden van de leerkrachten, de groepssamenstelling en –grootte van een school en de ondersteuningsbehoefte van het kind. Het is aan de school om duidelijk aan te geven welke ondersteuning ze kan bieden, waar de grenzen liggen en hoe de afweging gemaakt wordt. Ook wordt beschreven welke specifieke expertise van andere scholen ingevlogen kan worden, en hoe en met welke jeugdhulppartners samengewerkt wordt. Daarnaast komen de afspraken over de overgang naar, en de samenwerking met het speciaal (basis-)onderwijs aan de orde. In het Schoolondersteuningsprofiel beschrijft de school ook wat er echt niet geboden kan worden en welke ambities de school heeft in de komende jaren.

Elke school stelt daarom zijn eigen Schoolondersteuningsprofiel vast. De medezeggenschapsraad heeft hier adviesrecht op. Dat betekent dat elke school een andere invulling kan geven aan de Basisondersteuning; zolang het door alle schoolbesturen in het Samenwerkingsverband vastgestelde niveau van de basisondersteuning maar waargemaakt wordt. Daardoor kunnen ouders de schoolkeuze aan laten sluiten bij de mogelijkheden van hun kind. Het Schoolondersteuningsprofiel kun je zien als een groeidocument dat steeds antwoord geeft op drie vragen: wat kunnen we zelf, wat kunnen we met behulp van anderen, wat kunnen we echt niet.

De Schoolondersteuningsprofielen van alle scholen in ons Samenwerkingsverband, dus ook die van het speciaal basisonderwijs (SBO) en het speciaal onderwijs (SO), zorgen samen voor een dekkend aanbod zodat alle leerlingen in de regio passend onderwijs kunnen krijgen.

Wat is ‘basisondersteuning plus’?

Bovenop de Basisondersteuning kan extra ondersteuning geboden worden. Een hoog niveau van Basisondersteuning betekent weliswaar dat scholen, soms met hulp van externen, veel kunnen bieden aan kinderen. Maar toch kan de ondersteuningsbehoefte van sommige leerlingen deze Basisondersteuning overstijgen. Daarom kunnen alle scholen in het Samenwerkingsverband meer bieden dan de basisondersteuning. Dan spreken we over ‘Basisondersteuning Plus’. Ook dat kan weer per school verschillen.

Als ook de Basisondersteuning Plus onvoldoende kan bieden wat de leerling nodig heeft, kan de school, natuurlijk in overleg met de ouders, een Toelaatbaarheidsverklaring (TLV) aanvragen voor het Speciaal (Basis) Onderwijs. Dan is er sprake van ondersteuning die op een school voor Speciaal (Basis) Onderwijs binnen ons Samenwerkingsverband gegeven wordt. Voorheen was het Speciaal Onderwijs onderverdeeld in cluster 3 en cluster 4, maar dat onderscheid wordt steeds minder gebruikt. Er wordt niet meer uitgegaan van het onderwijsaanbod maar gekeken naar de behoefte van het kind. Als de ondersteuning die een kind nodig heeft ook de expertise en mogelijkheden van het Speciaal Onderwijs overstijgt, gaat het Samenwerkingsverband samen met de ouders, het Speciaal Onderwijs en de betrokken jeugdzorgaanbieders werken aan een maatwerktraject voor de leerling.

Welke ondersteuning biedt het Samenwerkingsverband verder nog?

Ons Samenwerkingsverband biedt ondersteuning bij bijvoorbeeld de begeleiding van (dreigende) thuiszitters en bij leerlingen in crisissituaties. Ook kunnen scholen een beroep doen

op het Centraal Arrangementen Budget van het Samenwerkingsverband. Dit is een extra budget dat kan worden ingezet voor leerlingen die met meer inzet en ondersteuning toch in staat gesteld kunnen worden uit te stromen naar bijvoorbeeld het praktijkonderwijs, of VMBO BBL (Beroeps Begeleidende Leerweg) of VMBO Kader. Dit budget is aanvullend op de middelen die de schoolbesturen jaarlijks al ontvangen vanuit het Samenwerkingsverband.

Wat is nodig om de plannen uit te voeren?

Allereerst zijn vakbekwame leerkrachten nodig. Het ambitieniveau van ons Samenwerkingsverband vraagt om een professionele leer- en werkomgeving. De vakbekwaamheid van onze leerkrachten is dus belangrijk. Leerkrachten die niet alleen de nodige basisvaardigheden, maar ook de complexere vaardigheden beheersen. Leerkrachten die in staat zijn -én worden gesteld- om op dit niveau te komen. De (verdere) professionalisering van leerkrachten is de verantwoordelijkheid van het schoolbestuur. Het Samenwerkingsverband zorgt voor de uitwisseling van de expertise en werkwijzen. We richten ons daarnaast ook nadrukkelijk op het team; zij geven immers inhoud aan de school als lerende organisatie. Daarnaast vraagt het Samenwerkingsverband de schoolbesturen speciale aandacht te besteden aan de professionalisering van de schoolleider/directeur en de interne begeleider.

Hoe streven we naar 'thuis-nabij onderwijs'?

In ons Samenwerkingsverband liggen veel verantwoordelijkheden voor het uitvoeren en uitwerken van het Ondersteuningsplan bij de schoolbesturen zelf en worden veel passend onderwijs middelen ingezet op schoolniveau. Daarmee wordt invulling gegeven aan het streven naar 'thuis-nabij onderwijs'. Dat betekent niet dat kinderen kost wat kost daar moeten blijven. Sommige kinderen komen hoe dan ook beter tot hun recht in het speciaal basisonderwijs of het speciaal onderwijs. Daarom kan er altijd hiernaar doorverwezen worden met een Toelaatbaarheidsverklaring (TLV) wanneer er extra ondersteuning nodig is.

Wie zijn er betrokken bij het Ondersteuningsplan?

Aan het Ondersteuningsplan wordt meegewerkt door de Integrale Werkgroep (IW). De leden van deze werkgroep komen uit de scholen zelf en kunnen op die manier ook de directeuren, intern begeleiders (IB-ers) en leerkrachten meenemen in de uitvoering van dit ondersteuningsplan. Zo vertegenwoordigen zij ook de deelnemende schoolbesturen. Als het Ondersteuningsplan af is, wordt het vastgesteld door het Bestuur van het Samenwerkingsverband, goedgekeurd door de Raad van Toezicht en door de Ondersteuningsplanraad (OPR); dat is de speciale medezeggenschapsraad voor ouders en personeel van het Samenwerkingsverband. Daarnaast is overlegd met de collega's van de andere Samenwerkingsverbanden primair onderwijs en voortgezet onderwijs in onze regio. Ook is er OOGO (Op Overeenstemming Gericht Overleg) gevoerd met de gemeenten Emmen en Borger-Odoorn. Los van dat dit verplicht is, vinden we het belangrijk dat ons ondersteuningsbeleid en het jeugdzorgbeleid van die gemeenten goed op elkaar aansluiten. Tenslotte hebben we ook de jeugdzorgpartners met wie we samenwerken, betrokken bij de inhoud van dit Ondersteuningsplan. We helpen onze leerlingen immers pas goed als ons Ondersteuningsplan en hun aanpak/werkwijze/aanbod naadloos op elkaar aansluiten.

Hoe vaak komt er een nieuw Ondersteuningsplan?

We schrijven iedere vier jaar een Ondersteuningsplan omdat ons Samenwerkingsverband aan wil blijven sluiten bij de ontwikkelingen in het onderwijs en de ontwikkelingen in onze regio.

Hoe blijven de plannen actueel?

Het onderwijs en de rest van de wereld om ons heen staat niet stil. Daarom komen de kaders en lijnen die in het Ondersteuningsplan zijn uitgewerkt ieder schooljaar terug in de jaarlijkse Jaarplanningwerkagenda (JPWA). Als deze werkagenda vervolgens gebruikt wordt voor de concrete plannen in de eigen school, sluiten we zo goed mogelijk aan op wat we met elkaar hebben afgesproken.

Er wordt dus jaarlijks gesproken en bijgepraat met de interne en de externe partners. Dat vinden we belangrijk omdat ons Samenwerkingsverband een ondersteunende rol heeft bij de uitvoering van de extra ondersteuning voor leerlingen met een complexe en specifieke onderwijs- en/of ondersteuningsvraag. Die rol willen we zo goed mogelijk invullen.

Hoe zit het met de verantwoording en wat gebeurt daarmee?

Het niveau van de basisondersteuning, basisondersteuning plus en extra ondersteuning wordt jaarlijks verantwoord door alle aangesloten schoolbesturen. Hierbij gebruiken we de uitkomsten van de jaarlijkse Monitor van het Samenwerkingsverband. Daarmee kunnen we steeds zien hoe ver we zijn en kunnen we inspelen op de actualiteit en wat er nodig is de kinderen. Nadat de jaarlijkse monitor is vastgesteld, gaat het Samenwerkingsverband de resultaten vertalen in een rapportage-monitor. Deze wordt naast het Ondersteuningsplan gelegd en vervolgens vertaald naar de Jaarplanningwerkagenda voor het volgende schooljaar. Daarbij wordt ook nog rekening gehouden met de opbrengsten en resultaten van de Jaarplanningwerkagenda van het voorafgaande schooljaar, zodat er een jaarlijkse werkcyclus ontstaat.

Het is vervolgens (mede) aan de leden van de Integrale Werkgroep om deze rapportage-Monitor en de Jaarplanningwerkagenda terug te koppelen naar hun achterban op de scholen en naar de bovenschoolse expertiseteams (waarin onder andere orthopedagogen en gedragsdeskundigen zitten).

Het bestuur van het Samenwerkingsverband legt jaarlijks verantwoording af over de resultaten van de Monitor en de Jaarplanningwerkagenda aan de Raad van Toezicht. Ook informeert het bestuur de Ondersteuningsplanraad, de gemeenten, en de jeugdzorgaanbieders.

Welke middelen zijn er beschikbaar?

De inkomsten van het Samenwerkingsverband bestaan uit de ondersteuningsmiddelen passend onderwijs, die door het ministerie van OCW (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) worden toegekend op basis van afgesproken kengetallen, zoals leerlingaantallen, deelname speciaal (basis) onderwijs, etc.

De uitgaven bestaan uit: de kosten van het Samenwerkingsverband zelf; de ingebrachte expertise uit het Speciaal Onderwijs; en de kosten van het centraal arrangementen budget waarmee het Samenwerkingsverband extra ondersteuning kan bieden. Voor de andere uitgaven hebben de schoolbesturen in het Samenwerkingsverband gekozen voor het principe "geld volgt leerling". Dat houdt in dat de middelen van het Samenwerkingsverband naar rato van het aantal basisschoolleerlingen per aangesloten schoolbestuur naar de schoolbesturen gaan.

Hoe wordt iedereen op de hoogte gehouden?

Het Ondersteuningsplan van Samenwerkingsverband 22-02 Primair Onderwijs geeft dus de kaders aan waarbinnen de scholen hun eigen Schoolondersteuningsprofielen invullen, afhankelijk van de mogelijkheden van die school. Het Samenwerkingsverband formuleert het ambitieniveau, houdt de samenhang in de gaten en ondersteunt de plannen. Daarnaast zorgt ze voor de doorstroming naar het speciaal (basis-)onderwijs. Ook zorgt ze voor de jaarlijkse rapportage, verantwoording en voortgang.

Dit informatiebulletin is allereerst gericht op ouders en leerkrachten. Het is geschreven om duidelijk(er) te maken wat ons Samenwerkingsverband doet en kan doen. Daarom zal er ook jaarlijks een publieksversie verschijnen van onze Jaarplanningwerkagenda. Daarmee willen we iedereen op de hoogte houden en tegelijk ook verantwoording afleggen hoe de afspraken nagekomen zijn. Zo is het voor ouders belangrijk hoe zij door de school meegenomen zijn in de leerlingbesprekingen van hun eigen kind. En of de regel toegepast is dat zij als ouders in moeten stemmen met het handelingsdeel van het Ontwikkelingsperspectiefplan van hun kind.

Wij hopen dat deze publieksversie informatief is en het hele verhaal voor u als ouder of als leerkracht duidelijker heeft gemaakt.